

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Razvoj novih proizvodov in trženje

Razvoj novih izdelkov

Tomaž Cör

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Razvoj novih izdelkov - kaj je izdelek?

- Izdelek oziroma storitev je nedvomno osrednji element poslovanja vsakega poslovnega subjekta.
- Z njim ta prodre na trg, se na njem uveljavlja in od njega je odvisen tudi uspeh poslovanja.
- Izdelek mora biti privlačen za potrošnike in konkurenčen izdelkom ostalih proizvajalcev na trgu, obenem pa mora imeti tudi primerno ceno, da si ga potrošniki lahko sploh privoščijo.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Razvoj novih izdelkov - kaj je izdelek?

- **Ena izmed definicij opredeljuje izdelek kot vsako stvar, ki jo je možno ponuditi na trgu za vzbuditev pozornosti, za nakup, uporabo ali porabo, in ki lahko zadovolji željo ali potrebo. (Kotler, 1996).**
- Med izdelke štejemo tako
  - fizične izdelke (salama, traktor, časopis...),
  - storitve (strojne usluge, friziranje, prireditve...),
  - osebe (Luka Dončič, Primož Roglič, Slavoj Žižek...),
  - kraje (Bled, Portorož,...),
  - organizacije (NK Maribor, Slovenska filharmonija,...)
  - ideje (varna hrana, izbrana kakovost,...).

Razvoj novih izdelkov - kaj je izdelek?

- **Delitev izdelkov glede na:**

- trajanje (u)porabe in oprijemljivost

- **netrajno oprijemljivo blago** so izdelki, ki jih porabimo z enkratno ali nekajkratno uporabo (primer: zobna pasta) – takšne izdelke je treba zaradi relativno hitre porabe ponujati na številnih lokacijah, jih močno oglaševati in zanje zaračunavati majhno maržo; kupci morajo izdelek namreč preizkusiti in ugotoviti, da ga potrebujejo;
- **trajno oprijemljivo blago** ali trajne dobrine (primer: pohištvo) – izdelki, ki so namenjeni večkratni uporabi in zahtevajo bolj osebno prodajo in storitve, višjo maržo in garancijo proizvajalca;
- **neoprijemljive storitve** (primer: striženje las, šivanje obleke po meri) – storitve so dejavnosti, koristi ali zadovoljstva, ki so naprodaj in so neotipljive, neločljive od izvajalca, spremenljive ter minljive; potrebujejo močnejšo kontrolo kvalitete, verodostojnost „dobavitelja“ in večjo prilagodljivost.

Razvoj novih izdelkov - kaj je izdelek?

- **Delitev izdelkov glede na:**

- nakupne navade porabnikov**

- **dobrine za vsakdanjo rabo** (osnovne dobrine, impulzivno blago, blago v sili ali nujne dobrine) – izdelki, ki jih kupujemo pogosto, takoj in zlahka;
- **nakupi po preudarku** (primer: mobilnik, TV) – kupec jih v svojem procesu izbiranja primerja glede ustreznosti, kakovosti, cene in sloga;
- **posebne dobrine** (primer: avto) – za nakup kupec vloži poseben nakupni napor, saj imajo ti izdelki izredne lastnosti, prepoznavnost blagovne znamke pa je tudi velik magnet;
- **neiskane, neopazne dobrine** – posameznik jih ne prepozna, niti ne razmišlja o njihovem nakupu; zanje izve preko oglaševanja ali osebne prodaje in šele takrat pomisli, da bi jih potreboval (primer: pokojninsko zavarovanje, parcela na pokopališču).

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Razvoj novih izdelkov - kaj je izdelek?

- **Delitev izdelkov glede na:**

- vlogo v produkcijskem procesu (industrijsko blago)

- materiali, deli – se porabijo pri proizvodnji drugih izdelkov;
- kapitalne dobrine – trajne dobrine, ki olajšajo izdelavo končnega izdelka (obrati, oprema);
- potrošni material in storitve – kratkotrajni izdelki, ki olajšajo izdelavo oz. omogočajo delovanje.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Razvoj novih izdelkov - kaj je izdelek?

- Potrošniki ob nakupu izdelka ne kupijo zgolj skupka fizičnih značilnosti izdelka, ampak tudi čustvene oziroma simbolne vrednosti, ki jih izdelek ponuja.
- Potrošnik kupuje celoten koncept izdelka, ki vključuje vse, kar doda izdelku neko dodano vrednost: izdelek sam, embalažo, blagovno znamko, storitev, ki podpira prodajo, ter zgodbo, ki jo izdelek nosi s seboj...

Razvoj novih izdelkov - kaj je izdelek?

- Strokovnjaki govorijo o treh ravneh izdelka. Vsaka raven doda izdelku večjo vrednost za kupca.
  - jedro izdelka oz. jedrna korist, kjer se vprašamo, kaj točno kupec kupuje;
  - dejanski izdelek, ki vključuje značilnosti izdelka, dizajn, kvaliteto, blagovno znamko in embalažo
  - razširjeni izdelek, ki se oblikuje okrog jedrnega in dejanskega izdelka ter ponuja dodatne storitve in koristi za kupca.

(Vir: Armstrong in Kotler, 2006)

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Razvoj novih izdelkov - kaj je izdelek?

- Grafični prikaz treh ravni izdelka (vir: Hrastelj, 1995)

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Razvoj novih izdelkov - kaj je izdelek?

- **Produksijski splet ali asortiment izdelkov**
  - ❑ predstavljajo vse skupine izdelkov, ki jih posamezni prodajalec ponuja kupcem v nakup. Izdelki so posebna enota znotraj izdelčnega spleta in se med seboj razlikujejo po velikosti, ceni, videzu, ..., a so si sorodni po:
    - funkciji, ki jo opravljajo,
    - so namenjeni podobni ciljni skupini potrošnikov,
    - so na voljo v enakem tipu prodajaln ali pa
    - spadajo v enako cenovno skupino izdelkov.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Razvoj novih izdelkov - kaj je izdelek?

- Razsežnosti produkcijskega spleta
  - Širina produkcijskega spleta je različnost proizvodnih linij oziroma število različnih skupin izdelkov, ki so med sabo povezani, podobni in jih izdeluje podjetje;

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Razvoj novih izdelkov - kaj je izdelek?

- Razsežnosti produkcijskega spleta
  - Dolžina produkcijskega spleta je celotno število artiklov v izdelčnem spletu podjetja.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Razvoj novih izdelkov - kaj je izdelek?

- Razsežnosti produkcijskega spleta
  - Globina produkcijskega spleta je število različic vsakega izdelka v skupini (velikost, embalaža).

- Skladnost produkcijskega spleta se nanaša na povezanost različnih skupin izdelkov v končni uporabi, zahteve proizvodnje, prodajne poti itd.

Razvoj novih izdelkov – upravljanje izdelkov

- O upravljanju izdelkov govorimo takrat, ko poskušamo, preko generiranja, načrtovanje, izvajanja in nadzora aktivnosti, z novimi ali obstoječimi izdelki uspešno zadovoljevati potrebe odjemalcev ter obenem:
  - zagotoviti rast,
  - povečati zanesljivost našega delovanja in razpršiti tveganja,
  - zagotoviti prag rentabilnosti,
  - uporabiti proste kapacitete,
  - izboljšati naš imagea,
  - izboljšati konkurenčni položaj,
  - racionalizirati temeljni proces.

Razvoj novih izdelkov - upravljanje izdelkov

- Podjetje lahko razširi svoje poslovanje na štiri načine:
  - doda nove skupine izdelkov in tako razširi produkcijski splet;
  - podaljša vsako skupino izdelkov;
  - doda nove različice vsakemu izdelku in tako poglobi svoj produkcijski splet;
  - večja ali manjša skladnost izdelkov;
- Za katero od njih se bo odločilo, je odvisno od tega, ali želi doseči močan sloves na enem področju ali pa želi delovati na več področjih.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Razvoj novih izdelkov – upravljanje izdelkov

- V okviru upravljanja izdelkov se odvijajo številne pomembne aktivnosti, kot so načrtovanje videza in funkcij izdelka, oblikovanje embalaže, določanje cen, izbiranje blagovne znamke,... Vse te aktivnosti je možno zajeti v tri skupine:
  - razvijanje novih izdelkov (inovacija izdelkov),
  - spreminjanje obstoječih izdelkov (modifikacija izdelkov),
  - opuščanje izdelkov (eliminacija izdelkov).

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Razvoj novih izdelkov – upravljanje izdelkov

- Osnova za takšno delitev je celovit življenjski cikel izdelka, ki vsebuje vse njegovo »življenje«, od prvega zbiranja idej o izdelku, do njegove »smrti«, ko ga proizvajalec izloči iz svojega asortimenta.
- Strokovnjaki delijo življenjski cikel na štiri osnovna obdobja, ki so:
  - faza uvajanja,
  - faza rasti,
  - faza zrelosti,
  - faza upadanja.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

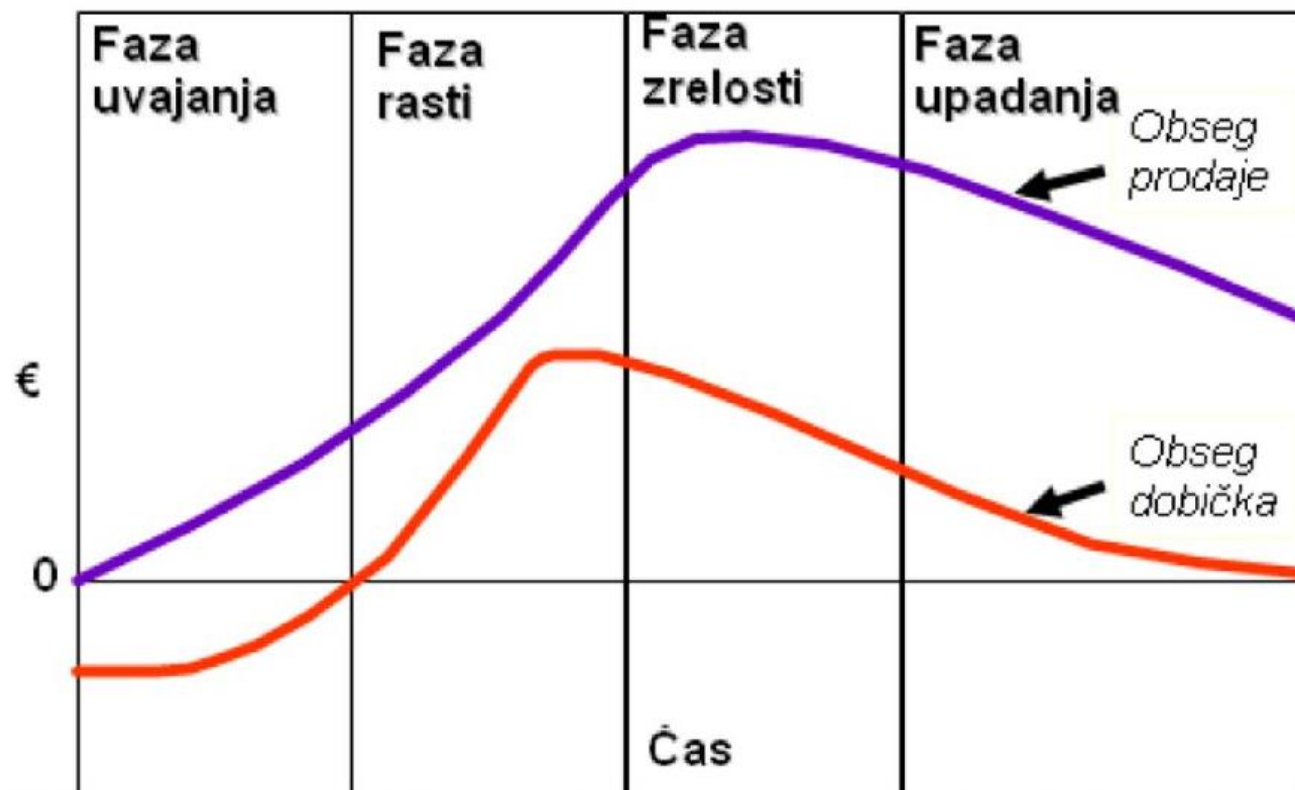

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Razvoj novih izdelkov – upravljanje izdelkov

- Življenjski cikel izdelka

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

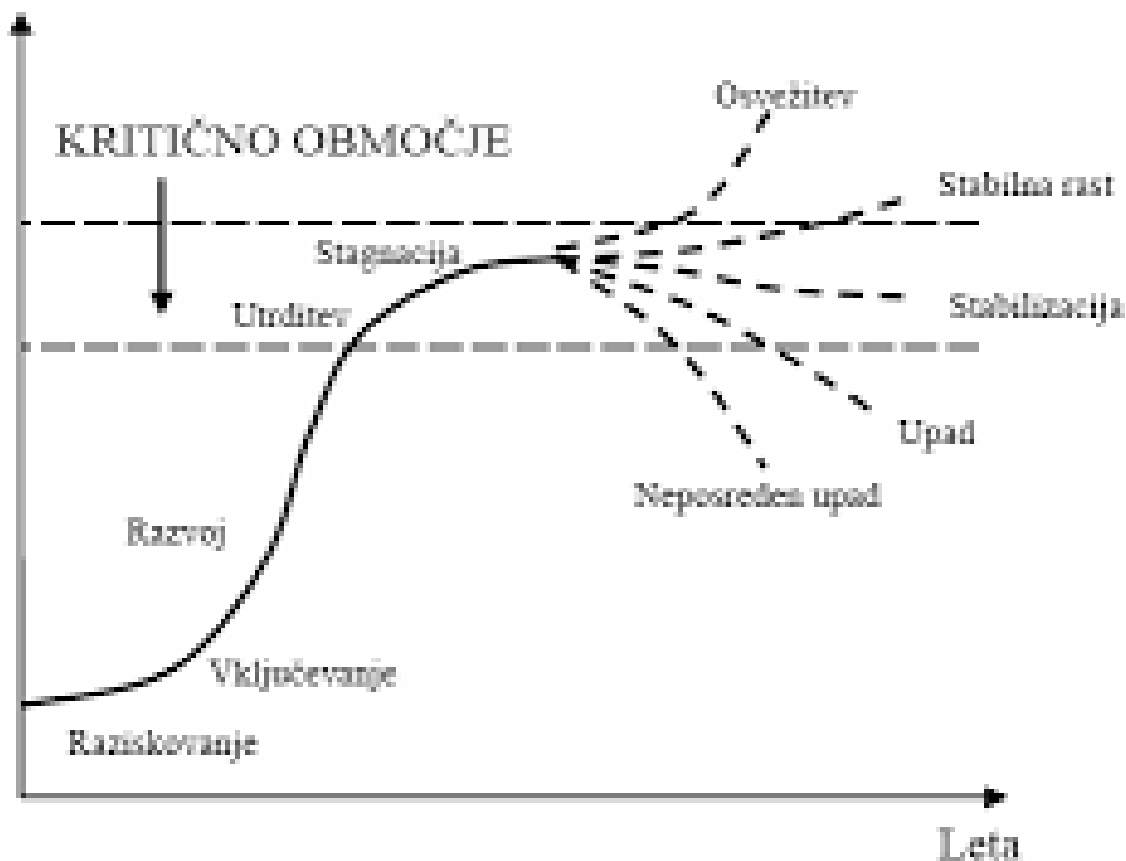
PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Razvoj novih izdelkov – upravljanje izdelkov

- Življenjski cikel izdelka

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Faze razvoja novih izdelkov

- Na trgu se neprestano pojavljajo spremenjeni, dopolnjeni, izboljšani in povsem novi izdelki, v kar podjetja silijo konkurenca, kupci, dobavitelji, gospodarske spremembe, tehnološke izboljšave, medtem ko se stari izdelki umikajo s trga. Z uvajanjem novih izdelkov pričakujemo večji dobiček, ker morajo biti ti praviloma lepši, boljši, zanesljivejši in proizvodno cenejši.
- Opažamo lahko, da se danes življenjski cikli izdelkov vse bolj krajšajo. Strokovnjaki pravi celo, da se je življenjski cikel izdelka v zadnjih 50 letih skrajšal povprečno za okoli 400 %.

Faze razvoja novih izdelkov

- Ločevanje med »obstoječimi« in »novimi« izdelki je zelo zahtevna in subjektivna metoda, kajti obstoječi izdelek je možno spremeniti do meje, da se nam zdi popolnoma nov.
  - Novi izdelki v svetovnem merilu - so novi izdelki, ki ustvarjajo popolnoma nov trg. So rezultat nove tehnologije ali novega pristopa k starim potrebam.
  - „Za nas“ novi izdelki so izdelki, ki jih podjetje oblikuje, proizvede in trži prvič, vendar pa na tržišču že obstajajo. V tej situaciji se podjetja znajdejo velikokrat in je taka poteza pogosto obrambne narave, da bi podjetje obdržalo svoj tržni delež. Podjetje se mora pogosto spopasti s konkurenco tako, da na trg pošlje kopijo inovatorjevega izdelka. Odločitev za tak izdelek je lahko motivirana z željo po pridobitvi deleža na hitro rastočem trgu, pogosteje pa zaradi potrebe po pridobitvi tržnega deleža ali dodatne prodaje s prodajo izdelka, ki je že sprejet na trgu. Izdelek je nov za podjetje, vendar pa ni nov za potrošnike.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Faze razvoja novih izdelkov

- Ločevanje med »obstoječimi« in »novimi« izdelki je zelo zahtevna in subjektivna metoda, kajti obstoječi izdelek je možno spremeniti do meje, da se nam zdi popolnoma nov.
  - Izdelki kot dodatki k že obstoječim skupinam izdelkov – skupina izdelkov, ki dopolnjuje že obstoječo skupino izdelkov istega podjetja.
  - Izboljšani izdelki, oziroma izdelki nove generacije, so izdelki, ki morajo imeti neko vrednost, korist, značilnost ali izboljšavo, ki niso bile na razpolago v zadnji generaciji izdelkov. Izdelki iz te kategorije imajo nek dodatni faktor, ki ga prejšnja generacija ni imela.
  - Izdelek z novo embalažo – čeprav izdelek ostane nespremenjen, nova embalaža prinese izdelku svežino in ga poživi, kar lahko privabi nove kupce ali pa omogoči, da obstoječi kupci izdelek kupijo ponovno ali v večji količini. Največkrat proizvajalec izdelku spremeni tudi ime.

Faze razvoja novih izdelkov

- Ločevanje med »obstoječimi« in »novimi« izdelki je zelo zahtevna in subjektivna metoda, kajti obstoječi izdelek je možno spremeniti do meje, da se nam zdi popolnoma nov.
  - Repozicioniran izdelek – gre za strateško pozicioniranje izdelkov na nov trg ali pa zadovoljevanje novih potreb na obstoječem trgu.
  - Recikliran izdelek – gre za izdelke, ki so postali zastareli zaradi novega tehnološkega napredka, zato jih podjetje reciklira (na primer nalivno pero, ki je bilo v preteklosti množično uporabljano pisalo, kasneje pa je postalo zastarelo. Zato so se nekatera podjetja odločila, da ga ponudijo bolj zahtevnim kupcem, jih lepo oblikovala in jim zvišala ceno.
  - Zniževanje stroškov – skupina izdelkov s podobnim delovanjem, vendar z nižjimi stroški.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Faze razvoja novih izdelkov

- Na Centru za razvoj novih izdelkov, ki deluje pod okriljem Instituta Jožef Stefan, so se tudi lotili analize razvoja novega izdelka in oblikovali sedem faz. Razmislek o vsaki fazi posebej bi morali tudi na kmetijah oziroma v manjših podjetjih (vir Bolta, 2006).

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Faze razvoja novih izdelkov

- Zbiranje idej:
  - Pristop „Kaj kupci želijo?“
  - Pristop „To znamo/imamo, kaj lahko naredimo s tem?“
  - Pristop „Skočimo v neznano!“
  - Imeti več idej je dobro, da lahko izberemo najboljše.
  - Dokler ideje rešujejo problem, ni slabih idej, lahko pa so malce ekscentrične.

Faze razvoja novih izdelkov

- Proces ocenjevanja idej navadno poteka v dveh stopnjah:
  - Ocenitev ideje glede na njeno usklajenost s strategijo razvoja novih izdelkov,
  - Izbrane ideje morajo z vseh poslovnih vidikov predstavljati najboljšo možnost in hkrati tudi najmanjše tveganje pri nadaljnjem procesu razvoja novega izdelka.
  - Zaradi omejenih finančnih, človeških in drugih virov v podjetju je smiselno izbrati le eno idejo.

Faze razvoja novih izdelkov

- Razvoj koncepta:
  - Idejo, ki se je najbolje odrezala pri selekciji v predhodni fazi razvoja novega izdelka, se sedaj preoblikuje v koncepte izdelkov, saj kupci ne kupujejo idej o izdelku, temveč koncept izdelka.
  - Dober koncept zajema dejavnik razlikovanja – podan mora biti razlog, zakaj je ta izdelek najboljši.
  - Če ima nov izdelek več prednosti, ne smemo vseh postavljati v ospredje. Izločimo samo eno – najpomembnejšo.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Faze razvoja novih izdelkov

- Poslovna analiza koncepta:
  - analiza ciljnega trga in odjemalcev,
  - analiza konkurence in oblikovanje konkurenčne strategije,
  - tehnična ocena izdelka in časovni načrt testiranja,
  - ocena potrebnih virov za razvoj izdelka,
  - priprava grobega poslovnega načrta in pripravo načrta aktivnosti,
  - cenovnega dejavnika se v koncept navadno ne vključuje.

Faze razvoja novih izdelkov

- Testiranje koncepta:
  - Izmeriti moramo odzive trga na idejo izdelka, preden vložimo znatna sredstva v njegov otipljiv razvoj.
  - Testirati ga moramo na ustrezni ciljni skupini kupcev, ki jim je izdelek namenjen, preden sploh razvijemo izdelek do konca.
  - Ugotoviti moramo, kako bodo kupci sprejeli nov izdelek in kakšen je njihov interes za nakup. Če možni bodoči kupci ne pokažejo dovolj velikega zanimanja za nov izdelek, lahko na tej stopnji ustavimo razvoj novega izdelka.
  - S tem se zmanjša tudi tveganje kasnejšega neuspeha novega izdelka na trgu, saj neuspešne koncepte odpravimo že v zgodnji fazi razvoja izdelka.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Faze razvoja novih izdelkov

- Tehnična izvedba:
  - ❑ Priprava na množično proizvodnjo
    - surovine,
    - materiali,
    - stroji,
    - delavci,
    - nadzor kakovosti
    - logistika.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Faze razvoja novih izdelkov

- Komericializacija izdelka:
  - ❑ Na podlagi sprejetega koncepta izdelka je treba izdelati načrt trženjske strategije, ki nam bo pomagala pri uvedbi izdelka na trg.
    - Določitev ciljnega trg in pozicioniranje izdelka,
    - Oblikovanje cene novega izdelka,
    - Distribucija novega izdelka.

Življenjski cikel izdelka - spreminjanje obstoječih izdelkov

- Z analizo tržišča lahko ugotovljamo, ali naši izdelki še izpolnjujejo naša pričakovanj.
- Razlogi za neizpolnjevanje naših pričakovanj so lahko različni, lahko gre za spremembe v tehnologiji, v konkurenčnih strategijah, morda so se spremenili okusi ciljnih skupin ali pa so se spremenili dejavniki ožjega in širšega okolja.
- Veliko podjetij ugotovi, da lahko izboljšajo uspešnost in učinkovitost, s spremembo izdelka, ki se lahko nanaša le na sestavine izdelka, lahko pa je sprememba takšna, da govorimo o novem izdelku. S takšnimi spremembami podjetje ne širi in ne pogloblja svojega prodajnega programa.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Življenjski cikel izdelka - spreminjanje obstojećih izdelkov

Življenjski cikel izdelka - opuščanje izdelkov

- Ko spremembe ne morejo primerno izboljšati uspešnosti izdelka, pride čas za izločitev izdelka iz ponudbe. Najpogostejši vzroki spreminjanja izdelka, novega pozicioniranja oziroma opuščanja so:
  - spremembe potreb, pričakovanj, stališč potrošnikov do izdelka,
  - upadanje obsega ali stopnje prodaje, tržnega deleža ali dobičkonosnosti,
  - uvajanje novih konkurenčnih izdelkov ali spremembe aktivnosti konkurentov,
  - uvajanje novih izdelkov, ki utegne spremeniti položaj izdelčne skupine in privedi do »kanibalizacije« (medsebojno konkuriranje izdelkov istega ponudnika),
  - tehnološke spremembe,
  - spremembe distribucijskega sistema ali spremembe značilnosti distributerjev,
  - spremembe lastnih značilnosti organizacije in sprememba ostalih dejavnikov širšega okolja.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Inovativnost in design v živilstvu

- Iz latinščine (innovare) prirejena beseda inovacija pomeni prenovitev oziroma izboljšanje, zato se pojem inovacija uporablja v glavnem za ti dve področji, čeprav inovatorje večinoma zmotno zamenjujemo z izumitelji.
- Razločevati moramo med pojmom izum in inovacija, ker izum postane inovacija takrat, ko je široko privzeta in prepoznana s strani večine uporabnikov.
- Inovator lahko nek izum priredi za različne namene ali potrebe in v vsakem od teh primerov gre za posamično inovacijo, kljub dejstvu, da bistvo izuma ostaja enako.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Inovativnost in design v živilstvu

- Proizvajalci živil se soočajo z različnimi izzivi, potrošniki pa od proizvajalcev poleg kakovosti, cenovne konkurenčnosti in čim bolj lokalnega porekla surovin, pričakujejo tudi inovativen razvoj v smeri izboljševanja hranilne sestave in omejevanja uporabe aditivov, kadar le-ti niso res nujno potrebni.
- Mnoga na novo razvita živila imajo najrazličnejše prednosti, informacije o tem pa pogosto ne pridejo do potrošnika.
- Ob uvajanju nova inovativna živila pogosto ciljajo na precej nišno tržišče, proizvodnja pa je običajno povezana z visokimi začetnimi vlaganji, zato se proizvajalci v hudi mednarodni konkurenci z velikimi naporji borijo, da bi takšna živila tudi dolgoročno obstala na tržišču.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Inovativnost in design v živilstvu

- Inštitut za nutricionistiko vsako leto predstavlja izbor najbolj inovativnih živil. Cilja izbora sta ozaveščanje potrošnikov, da bi lažje prepoznali nova oz. izboljšana živila, ter spodbujanje gospodarstva pri razvoju živil, predvsem takšnih z ugodnejšo hranilno sestavo.
- Gre za živila, proizvedena v Sloveniji in uvedena na tržišče v zadnjem letu.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Inovativnost in design v živilstvu

- Nagrade za leto 2020 so prejeli:
  - Bio dobrote - Kmetija Žgajnar za jogurt z lanenimi semeni,
  - Ljubljanske mlekarne za gosti jogurt Siggi's skyr,
  - Don Don za kruh proteinc
  - Mercator IP za zelenjavni namaz Veganski tatarc iz linije Minute.
  - Posebno nagrado za inovativnost pri ponudbi lokalnih živil je prejelo podjetje Panorganix za linijo slovenskih rezanih solat.
  - Podjetje Mercator Emba pa je prejelo posebno nagrado za inovativnost pri zmanjševanju vsebnosti sladkorja pri kakavovem prahu Benquick in desertnem prelivu Sladki greh.

Inovativnost in design v živilstvu

- Veliko inovacij v živilstvu gre preko:
  - dodajanja novih, „modernih“ sestavin, na primer goji jagode, kurkuma, ...
  - dodajanja sestavin z manj maščob, soli, z več oksidanti, elementi potrebnimi za boljšo presnovo...
  - novih kombinacij sestavin, oziroma dodajanja znanih sestavin v znane izdelke, na primer salama z bučnimi semeni, vino s čilijem, čokolada z okusom sivke...
  - dodajanja novih, neživilskih sestavin, na primer penina z zlato folijo, ...
  - zgledov od drugod, na primer zelišča v lončkih, „živa“ solata...

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Inovativnost in design v živilstvu

- Veliko inovacij v živilstvu pa gre tudi preko spremembe designa.
- Oblikovanje (angl. design) je vsako zavestno spreminjanje podob, predmetov ali objektov, ki se nahajajo v bivalnem in delovnem okolju človeka, z namenom, da izpopolnimo njihovo uporabo, njihov videz, oziroma izboljšamo rabo njihovega materiala ali konstrukcije.
- Navadno sami nimamo dovolj znanja, da bi inovativno oblikovali izdelke oziroma embalažo, zato se je potrebno obrniti na strokovnjake, ki se ukvarjajo s tem. To seveda prinese dodatne stroške.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Inovativnost in design v živilstvu

- Design izdelka in design embalaže je potrebno prilagoditi funkciji izdelka in predvsem njegovi ceni. Vsako pretiravanje nam lahko podraži izdelek do mere, ko ne bomo več konkurenčni.
- Lep design zagotovo prinaša prednost, saj potrošniki „kupujemo z očmi“. Nauk: najboljša je „lično a preprosto“.
- So pa tudi izjeme. :)

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Inovativnost in design v živilstvu

- Primer oljarne Kocbek

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

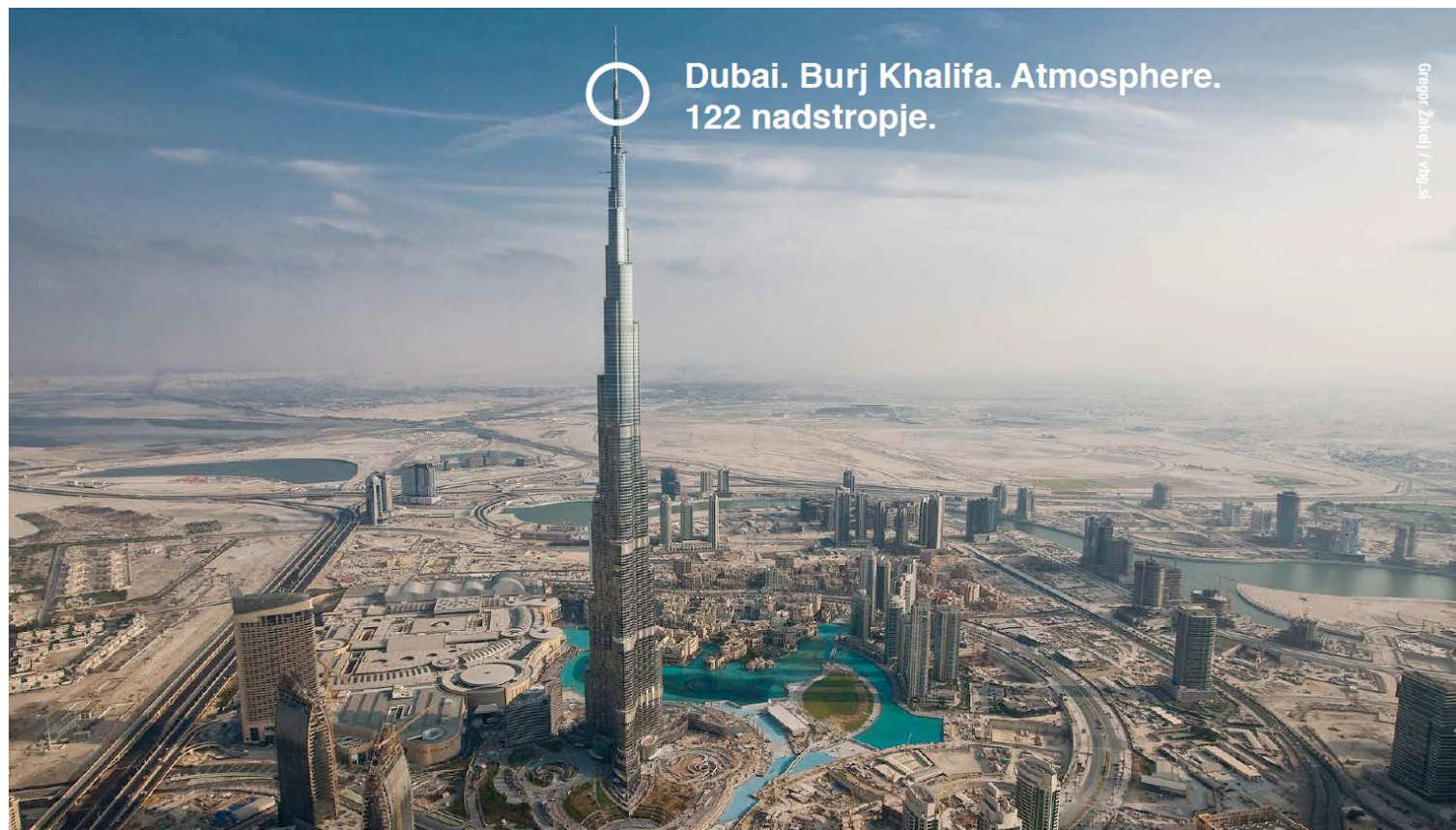

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Inovativnost in design v živilstvu

- Primer oljarne Kocbek (vir fotografij G. Žakelj)

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Inovativnost in design v živilstvu

Gregor Zakej / vimg.si

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Inovativnost in design v živilstvu

- Primer oljarne Kocbek

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Inovativnost in design v živilstvu

- Primer oljarne Kocbek

https://www.youtube.com/watch?v=hDAY6b5eB_I&t=2s

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Če povzamem...

- Vsak izdelek ima svoj cikel, kar moramo upoštevati pri našem poslovanju.
- Uvajanje izdelkov brez testiranja ni pametno.
- Ujeti je potrebno pravo mero med inovativnostjo in „čudaštvom“.
- Dober design je izredno pomemben, drag pa tudi.
- Vsaka kmetija oziroma podjetje si mora svojo pot najti sama, zgolj oponašanje drugih nima dolgoročnih pozitivnih učinkov.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Viri

- Bolta, Žiga (2006): Načrtno do cilja: priročnik za razvoj novih izdelkov. Ljubljana: Institut »Jožef Stefan«.
- Deželak, dr. Bogomir, Gabrijel Devetak, Rudi Milfelner (1991): Politika in razvoj izdelkov (storitev). Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor.
- Kordež, Nina (2007) Razvoj novega izdelka. Diplomsko delo
- Kotler, Phillip (1996): Marketing Management – Trženjsko upravljanje. Ljubljana: Slovenska knjiga.
- Kotler, Phillip in Gary Armstrong (2006): Principles of Marketing. 11th Edition. Englewood Cliffs: Pearson Prentice-Hall.
- Rozman, Rudi in Borut Rusjan (1994): Organizacija (ravnanje) proizvodnje. 2.del: Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Twiss, Brian C. (1991): Upravljanje tehnološke inovacije. Ljubljana: Gospodarski vestnik